

72 § Lausunto tilankäyttösuunnitelmasta 2023

Päätösehdotus

Seurakuntaneuvosto päättää

1. luopua Tammisalon kirkosta vuoden 2023 alusta lukien sillä edellytyksellä, että kiinteistöosasto katkaisee sisäisen vuokran perimisen Tammisalon kirkosta 31.12.2022 ja
2. antaa lausunnon seurakunnan tilantarpeista vuodelle 2023.
3. tukea Tammisaloseuraa ja muita tammisalolaisia toimijoita uudenlaisen ratkaisun löytämiseksi niin, että Tammisalon kirkko voisi säilyä ja kehittyä alueen keskeisenä toimitilana.

Lapsivaikutusten arviointi

Päätöksellä on merkittäviä KJ 23 luku 3§ tarkoitettuja lapsivaikutuksia, koska Tammisalon kirkkoa käyttävät viikoittain seurakunnan lapsi- ja nuorisotyön ryhmät ja partiolaiset.

Käsittely

Juhani Lönnroth teki Ville Salosen kannattamana esityksen Asian palauttamisesta. Äänestyksessä Asian palattamista kannattivat Lönnroth, Salonen ja Söderqvist. Käsittelyn jatkamista kannattivat Annala, Havunen, Huhta, Jokipaltio, Kaskinen, Kopponen, Nilles, Pärssinen, Suksi, Terämä, Vaaramo ja Wuori. Asian käsittelyä jatkettiin äänin 12-3. Lönnroth esitti, että päätökseen listään uusi toinen päätös kohta "2 varautua kirkon tilojen käyttöön tulevaisuudessa maksamalla käytöstä erillinen korvaus". Tämä esitys raukesi kannatuksen puutteeseen.

Päätös

Päätösehdotuksen mukaan. Lönnroth jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.

"Pidän Roihuvuoren seurakunnan päätöstä luopua Tammisalon kirkosta ennenaikaisena ja riittämättömästi perusteltuna. Päätöksen perusteluissa viitataan Helsingin seurakuntayhtymän talousnäkyymiin, joiden nojalla yhtymä on päättänyt säästötoimista ja paikallisseurakuntia koskevien määrärahojen jakoperusteiden muuttamisesta seurakunnille epäedullisemmiksi. Tammisalon kirkosta luopuminen olisi suuri järkytys alueen asukkaille, haitaksi Roihuvuoren seurakunnan toiminnalle sekä vastoin seurakuntayhtymän kokonaisuutta.

Vuonna 1966 valmistunut, Lauri Silvennoisen suunnittelema Tammisalon kirkko on alueen ainoa julkinen rakennus, ja se sijaitsee kaupungin osan keskellä. Kirkkorakennuksen tapulissa on merkittävän historian

omaava kirkonkello, jota soitetaan käsin. Kirkon vaikutusalueella, 1,5 km:n säteellä asuu tuhansia ihmisiä. Se sijaitsee julkisen liikenteen reitin varrella ja muu saavutettavuus on erinomainen. Kirkkorakennus on lähellä koko Roihuvuoren seurakunnan maantieteellistä keskipistettä.

Yli 600 m² käsittävä kirkkorakennus sisältää kirkkosalin lisäksi monipuoliset tilat, joita käytetään ahkerasti eri tarkoituksiin, kirkollisiin toimiin, harrastustoimintaan, eri järjestöjen ja yhteistyökumppanien tilaisuuksiin. Tilat sisältävät myös suntion asunnon. Kirkosta on muodostunut alueen asukkaille tärkeä

olohuone, maamerkki, "kirkko keskellä kylää". Kirkon käytön edelleen lisäämiselle on huomattavaa potentiaalia mm. lähiseurakuntien (Herttoniemi, Matteus, kansainvälinen seurakunta) toimesta.

Kirkosta luopumisen syiksi esitetyt peruskorjaustarpeet ja muut tunnusluvut eivät ole uskottavia. Myös seurakuntayhtymän viestit kirkon mahdollisesta tulevasta käytöstä ovat epämääräisiä. Seurakuntaneuvoston päätöksenteon pohjaksi ei ole myöskään saatu selkeää kokonaisarviota muista säästökohteista seurakunnan talouden tasapainottamiseksi, vaan Tammisaloon kirkko on nostettu yksin "tikun nokkaan".

Kirkko on vankkarakenteinen tiilirakennus, siinä ei ole todettu kosteus- tai homevaurioita eikä se ole lähivuosina peruskorjauksen tarpeessa. Kirkossa uusittiin vastikään mm. koko ilmanvaihto. Tammisalossa ja sen lähialueella asuu merkittäviä kirkollisveron maksajia. Kirkosta luopuminen veisi asukkailta viimeisetkin kirkolliset palvelut, mikä ei voine olla vaikuttamatta kirkkoon kuulumiseen.

Helsingin seurakuntayhtymän omistuksessa on n. 40 kirkkorakennusta. Seurakuntien jäsenmäärään suhteutettuna tämä merkitsee yhtä kirkkoa n. 8 000 jäsentä kohti. Monet

näistä rakennuksista ovat suojeltuja ja siten oikeutettuja valtion tukeen. Myös Tammisaloon kirkko 60 vuoden ikäisenä ansaitsee tällaisen kohtelun. Ihmetellä sopii, miten Helsingin seurakuntayhtymällä ei ole varaa ylläpitää näitä kirkkorakennuksia, kun valtakunta on täynnään seurakuntia, jotka kykenevät ylläpitämään kirkkorakennuksia huomattavasti pienemmällä väestöpohjalla! Helsingin seurakuntayhtymällä on merkittävä sijoitusvarallisuus, josta saatava tulokertymä

käytetään kirkkorakennusten ylläpidon lisäksi raskaaseen hallintorakenteeseen.

Juhani Lönnroth"

Selostus

Seurakuntaneuvosto päätti 17.2.2022 ettei sillä ollut edellytyksiä antaa 2.3.2022 mennessä tilankäyttötarveilmoitusta vuosille 2023–2024, koska tuolloin ei ollut saatavilla täsmällistä tietoa vuoden 2023 toimitilavuokrista eikä talouden perustana olevan kehysmäärärahan suuruudesta. Nämä tiedot puuttuvat edelleen.

Tällä hetkellä käytettävissä olevan tiedon perusteella voidaan kuitenkin jo arvioida, että kehysmääräraha tulee olemaan vuonna 2023 noin 180.000 € pienempi kuin vuonna 2022, ja vuoden 2019 tasoon verrattuna muutos tulee olemaan noin -300.000 €. Edessä oleva pudotus johtuu tilamäärärahan uudesta määrittelytavasta (noin -35.000 €) sekä YKV:n hyväksymän noin 5,8% tasoleikkauksen (noin 145.000 €) yhteisvaikutuksesta.

Talouden tasapainossa pitämiseksi seurakunnassa on leikattu henkilöstömenoja toistuvasti, vuodesta 2015 (TP 1.637.000 €) vuoteen 2022 (TA 1.359.000 €) -278.000 € ja muita toimintamenoja noin -100.000 €. Sisäiset vuokrat ovat samaan aikaan (2017-2022) nousseet 68.000 €.

Tasapainoisen taloussuunnitelman laatiminen vuodelle 2023 tulee edellyttämään noin 200.000 € leikkauksia. Näin suuren vähennyksen aikaan saaminen edellyttää välttämättä rakenteellisia ratkaisuja. Vuoden 2017 jälkeen leikkaukset ovat kohdistuneet lähes yksinomaan henkilöstökuuluihin.

Tiukentuvan taloustilanteen vuoksi seurakuntayhtymän taholta on esitetty, että Roihuvuoren seurakunta luopuisi Tammisaloon kirkosta, josta seurakunta maksaa tänä vuonna sisäistä vuokraa noin 85.000 € (n. 7.000 €/kk).

Tammisaloon kirkko

Tammisaloon kirkko valmistui vuonna 1966 ja on seurakunnan vanhin kirkko. Se on Tammisaloon keskeisin rakennus ja tärkeä kokoontumis- ja juhlatila, jota seurakunnan lisäksi käyttävä monet järjestöt kuten Tammisaloseura, partiolaiset, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Martat, Herttoniemen eläkeläiset ja Itä-Helsingin musiikkiopisto. Lisäksi kirkolla käy harjoittelemassa musiikin alan opiskelijoita ja ammattimuusikkoja.

Kirkon tilanne on puhuttanut tammisalolaisia viime kuukausina siitä alkaen, kun sen tiedettiin tulleen mainituksi seurakuntayhtymän luovuttavien kiinteistöjen listalla. Asiasta on käyty keskustelua sosiaalisessa mediassa sekä järjestöissä ja laajemmin Tammisaloseuran vuosikokouksessa 28.3.2022. Kokouksen yhteydessä pidetyssä asukasillassa kirkkoherra esitteli seurakunnan tunnuslukuja, taloustilannetta sekä uusia vaihtoehtoisia malleja kirkon tulevasta hallinnoinnista ja käytöstä. Esityksen jälkeen käydyssä keskustelussa jaettiin ajatuksia ja ehdotuksia kirkkorakennuksen säilyttämiseksi ja sen kehittämiseksi Tammisaloon yhteiseksi tapahtumapaikaksi. Asukasillan vahva näkemys oli, että tammisalolaiset haluavat säilyttää kirkon yhteisenä kokoontumispaikana ja laajentaa entisestään kirkossa järjestettävää toimintaa korttelitalon suuntaan. Erityisesti haluttiin varmistaa, että kirkkokiinteistö voi tulevaisuudessakin olla merkittävästi alueen lasten ja nuorten käytössä.

Seurakunnan taloudelliseen tilanteeseen tutustumisen jälkeen asukasilla vallitsi laaja ymmärrys siitä, että seurakunnalla ei ole enää jatkossa edellytyksiä pitää käytössään Tammissalon kirkkoa. Kannatusta sai jo aiemmin muutamissa yhteyksissä esillä ollut suunnitelma perustaa jonkinlainen kirkon kannatusyhdistys tai osakeyhtiö, joka voisi jatkossa ottaa vastuulleen kirkon vuokraamisen. Tällaisesta järjestelystä tammissalolaisilla on vuosien kokemus Tammissalon VPK:n toiminnan yhteydestä.

Keskustelu on sittemmin jatkunut Tammissaloseuran piirissä ja suunnitella on perustaa neuvottelukunta viemään asiaa eteenpäin. Neuvottelukunnan kokoonpanosta sekä vuokraamisen kannalta keskeisistä kysymyksistä kuten vuokran määrästä on tarkoitus keskustella seuraavan kerran Tammissaloseuran hallituksen kokouksessa 27.4.

Kirkkoherra on informoinut kiinteistöjohtaja Osmo Rasimusta Tammissalon kirkon tulevaisuudesta käydystä kansalaiskeskustelusta. Kiinteistöjohtaja arvioi esillä olleiden uusien suunnitelmien sisältävän mahdollisuuksia kirkkokiinteistön kehittämiseksi yhteistyössä alueen asukkaiden kanssa. Kiinteistöjohtaja on myös tarjonnut seurakunnalle mahdollisuuden tehdä luopumispäätös kirkosta siten, että sisäisen vuokran periminen päättyy 31.12.2022.

Puntarointaessa eri vaihtoehtoja seurakunnan toiminnan ja talouden järjestämiseksi tulevaisuudessa kiristynvä talous edellyttää rakenteellisia ratkaisuja. Pelkästään henkilöstömenoja leikkaamalla seurakunnalla ei ole mahdollisuuksia päästä toivottavaan lopputulokseen, säästötarpeen ollessa neljän-viiden palvelussuhteen aiheuttamien kulujen suuruisen. Syntyneessä tilanteessa seurakunnan on harkittava kiinteistöjen vähentämistä. Ottaen huomioon seurakunnan väestön sijoittumisen alueella sekä toimitilojen käyttöasteen viimeisen viiden vuoden aikana, Tammissalon kirkon merkitys on strategisesta näkökulmasta vähäisempi kuin seurakunnan muiden kolmen toimitilan, Roihuvuoren kirkko, Laajasalon kirkko ja Laajarannan kerhotalo.

Liitteet

- 9a Lausunto tilankäyttösuunnitelmasta
- 9b Lausuntopyyntö

